

JOSJE VAN DER
LINDEN

VAN DE BOEKENREDACTIE

Op 3 april 2023 vermeldt NOS Nieuws dat steeds meer jongeren zonder diploma van school gaan, vooral mbo'ers. Als oorzaken worden Corona genoemd, de krapte op de arbeidsmarkt, maar ook persoonlijke problemen, verkeerde studiekeuze en onvoldoende begeleiding spelen een rol. Gaat het niet goed met de jongeren? Gaat het niet goed met het mbo, waar zij voorbereid worden op een werkend leven? Schiet de begeleiding van de jongeren tekort? Of is het zo makkelijk om werk te vinden dat jongeren de stap naar de arbeidsmarkt eerder maken? En levert dat werk dan wat op voor hun toekomst? In deze boekenrubriek worden drie boeken besproken die elk een ander licht werpen op deze vragen. Alle drie gaan ze in op de begeleiding van beroepsgericht leren, vooral, maar niet uitsluitend, van jongeren.

In zijn inaugurele rede over *Begeleiden van vakmensen in ontwikkeling* richt Marco Mazereeuw, lector en practor Beroepsgerichte didactiek en Leven Lang Ontwikkelen aan NHL Stenden Hogeschool en Friesland College, zich specifiek op de uitdaging van het opleiden tot wendbare vakmensen. Het is een uitdaging die zelf ook om 'wendbaar vakmanschap' vraagt, zoals de huidige situatie laat zien. Hoe kunnen jongeren met persoonlijke problemen, die twijfelen over hun studiekeuze en die het liefste zo snel mogelijk aan het werk gaan, het beste begeleid worden? Hoe kunnen ze ondersteund worden om zich te ontwikkelen tot goede vakmensen, die in verschillende contexten kunnen functioneren? Tijmen Schipper volgt het betoog van Mazereeuw en oordeelt dat hij een helder kader schept voor onderzoek naar het begeleiden van leerprocessen,

VAN DE BOEKENREDACTIE

die plaatsvinden in betekenisvolle werkcontexten. Daarbij neemt Mazereeuw mee dat deze werkcontexten sterk aan verandering onderhevig zijn en als gevolg van deze leerprocessen nog sterker kunnen veranderen.

Het *Handboek beroepsgerichte didactiek*, onder redactie van Aimée Hoeve, Haske van Vlokhoven, Loek Nieuwenhuis en Peter den Boer, heeft een iets bredere invalshoek gericht op effectief opleiden in mbo en hbo. Het is het eerste didactiekboek in zijn soort en biedt nuttige handvatten voor mbo- en hbo-docenten, maar ook voor andere betrokkenen. Inger Smid geeft inkijkjes in de inhoud van dit boek, waarin bestaande kennis bij elkaar wordt gebracht en bewerkt ter ondersteuning van de didactische en pedagogische invulling van het beroep begeleider van vakmensen in ontwikkeling, waar Mazereeuw een lans voor breekt.

Het derde boek, *Transitioning Vocational Education and Training in Africa. A Social Skills Ecosystem Perspective*, gerecenseerd door ondergetekende, schept weer een breder perspectief om leren voor een beroep in verschillende contexten te analyseren. Deze bundel, geschreven door een internationale groep van twintig auteurs, zoomt in op het perspectief van een 'Social Skills Ecosystem' dat alle mogelijke manieren omvat waarop jongeren (en ook anderen) zich binnen een bepaalde context de benodigde beroepsvaardigheden eigen maken. Dit kan zijn door een beroepsopleiding te volgen, maar ook door deel te nemen aan een netwerk van (jonge) ondernemers, die van elkaar leren. Begeleiders, in de brede zin van het woord, sluiten daarbij aan als bemiddelaars die dwarsverbanden mogelijk maken. Ook docenten in beroepsopleidingen dienen de ruimte te krijgen om deze rol te vervullen. In de problematiek zoals geschetst aan het begin van dit redactioneel, zou dat betekenen dat leren voor een beroep aandacht vraagt voor de persoonlijke ontwikkeling van jongeren en dat bijvoorbeeld contact gezocht wordt met (toekomstige) werkgevers om te waarborgen dat ze voldoende leren voor de verwerving van duurzame beroepsvaardigheden.

Gezamenlijk scheppen de boeken een mooi en inspirerend kader om de huidige problemen rond werk, opleiding en jongeren en andere doelgroepen te kunnen plaatsen. Dit is zeker interessant voor sociaal werkers, die zich bezighouden met de begeleiding van jongeren en volwassenen naar werk en opleiding, op een manier die recht doet aan hun behoeften aan ondersteuning om voor zichzelf een duurzame manier van bestaan te vinden.